

Koordinator: Hrvatski pravni centar (HR). Partneri: Association for Nonviolent Communication (SI), Centre for Legal Resources (RO), Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske (HR), Patent Association (HU), Peace Institute (SI), Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske (HR).

INFORMACIJE ZA GRAĐANINE EU ŽRTVE KAZNENIH DJELA

U OVOM ĆETE LETKU PRONAĆI ODGOVORE NA SLJEDEĆA DVA PITANJA:

- I. Koja prava imam kao građanin Europske unije ako sam žrtva kaznenog djela?
- II. Kao građanin Europske unije, što bih trebao znati postanem li žrtva kaznenog djela u nekoj drugoj zemlji članici EU?

I. KOJA PRAVA IMAM KAO GRAĐANIN* EUROPSKE UNIJE AKO SAM ŽRTVA KAZNENOG DJELA?

1. Pravo na dobivanje informacija i potpore uključuje sljedeća prava:

- a. pravo razumjeti i biti razumljiv,
- b. pravo na dobivanje informacija od prvog kontakta s nadležnim tijelom,
- c. pravo podnijeti prijavu za kazneno djelo na jeziku koji razumijete ili uz dobivanje potrebne jezične pomoći,
- d. pravo na pisanu potvrdu vaše formalne prijave koju ste podnijeli nadležnom tijelu, navodeći osnovne elemente predmetnog kaznenog djela, na jeziku koji razumijete ako to zatražite (besplatno),
- e. pravo na dobivanje informacija o vašem predmetu: o svakoj odluci o nepokretanju ili okončanju istrage, ili o nepodužimanju kaznenog progona protiv počinitelja, o vremenu i mjestu suđenja te prirodi optužbi protiv počinitelja, o svakoj pravomoćnoj presudi i svakoj informaciji kojom dobivate saznanja o stanju kaznenog postupka (osim u iznimnim slučajevima ako takva obavijest može štetno utjecati na pravilno rješavanje predmeta),
- f. pravo da budete obaviješteni, na vaš zahtjev, o puštanju na slobodu ili bijegu osobe koja je bila zadržana, kao i o svim relevantnim mjerama koje su poduzete radi vaše zaštite,
- g. pravo na usmeno i pisano prevođenje u kaznenom postupku,
- h. pravo na pristup službama za potporu žrtvama,
- i. pravo na potporu službi za potporu žrtvama.

2. Pravo na sudjelovanje u kaznenim postupcima uključuje sljedeća prava:

- a. pravo na saslušanje,
- b. pravo na preispitivanje odluke o nepodužimanju kaznenog progona, osim ako takva odluka ima za posljedicu izvansudsku nagodbu u skladu sa zakonom,
- c. pravo na zaštitne mjere u okviru službi za popravljavanje štete – država je dužna poduzeti mjere radi vaše zaštite od sekundarne i ponovljene viktimizacije, zastrašivanja i odmazde,
- d. pravo na pravnu pomoć, ako imate status stranke u kaznenom postupku,
- e. pravo na naknadu troškova,
- f. pravo na povrat imovine koja je bila privremeno oduzeta u okviru kaznenog postupka, osim ako je ona potrebna u svrhu kaznenog postupka,
- g. pravo na odluku o naknadi štete od strane počinitelja u okviru kaznenog postupka,
- h. **ako imate boravište u državi članici različitoj od one u kojoj je kazneno djelo počinjeno, imate pravo podnijeti prijavu nadležnim tijelima države članice boravišta, ako to ne možete učiniti u državi članici u kojoj je počinjeno kazneno djelo, ili ako u slučaju teškog kaznenog djela (kako je određeno nacionalnim pravom) to ne želite.**

* Napomena: Izrazi koji se koriste u ovom dokumentu za osobe u muškom rodu uporabljeni su neutralno i odnose se na muške i ženske osobe.

3. Pravo na zaštitu uključuje sljedeća prava:

- a. pravo na zaštitu od sekundarne i ponovljene viktimizacije, zastrašivanja i odmazde, uključujući i zaštitu od rizika emocionalne i psihološke štete te zaštitu dostojanstva tijekom ispitivanja i svjedočenja,
- b. pravo na izbjegavanje kontakta s počiniteljem,
- c. pravo na zaštitu tijekom istraga u kaznenom postupku,
- d. pravo na zaštitu privatnosti,
- e. pravo na posebnu zaštitu tijekom kaznenog postupka, ako imate posebne potrebe zaštite,
- f. pravo na posebnu zaštitu tijekom kaznenog postupka, ako ste dijete.

II. KAO GRAĐANIN EUROPSKE UNIJE, ŠTO BIH TREBAO ZNATI POSTANEM LI ŽRTVA KAZNENOG DJELA U NEKOJ DRUGOJ ZEMLJI ČLANICI EU?

- ✓ Iako se nacionalno zakonodavstvo u svakoj državi članici EU razlikuje, minimalni standardi o pravima žrtava opisani gore primjenjuju se u svim zemljama članicama.
- ✓ Kada podnesete kaznenu prijavu u drugoj državi članici (najvjerojatnije policiji), tijela javne vlasti moraju poduzeti mjere kojima se osigurava da razumijete važne elemente postupka te mjere kojima se osigurava da se vas razumije. Da biste razriješili jezične prepreke, imate pravo podnijeti prijavu na jeziku koji razumijete ili primiti potrebnu lingvističku pomoć.
- ✓ Kada prvi put stupite u kontakt s policijom, možete dovesti sa sobom osobu po vašem izboru. To može biti bilo koja osoba od vašeg povjerenja, pod uvjetom da njihovo prisustvo ne utječe na kazneni postupak (na primjer, osoba koju povedete sa sobom ne bi trebala biti mogući svjedok). Također, možete odabrati nekoga tko vam može pomoći u komunikaciji s tijelima javne vlasti.
- ✓ SAVJET: Ako se nađete u takvoj situaciji, preporučljivo je kontaktirati veleposlanstvo ili konzulat svoje zemlje. Oni vam mogu pomoći u komunikaciji ili pružiti neki drugi oblik praktične pomoći.

Bukurešt, Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Rumunjskoj (pokriva Republiku Moldovu)
St.r Dr. Burghilea nr. 1, Sector 2, BUCURESTI, ROMANIA croemb.bucharest@mvep.hr ro.mvep.hr dr. sc. Davor Vidiš izvanredni i opunomoćeni veleposlanik 0040 21 3003 655 0040 21 3130 384 Uredovno vrijeme Veleposlanstva: • ponedjeljak-petak 9,00-17,00 Uredovno vrijeme Konzularnog odjela Veleposlanstva (za stranke): • ponedjeljak-petak 9.30-12.00: Dežurni telefon za hrvatske državljane (za izvanredne situacije i hitne slučajeve izvan uredovnog vremena): 0040 766 960 590.

- ✓ Imate pravo od nadležnih tijela dobiti informacije koje su relevantne za ostvarivanje svih vaših prava, uključujući pravo na sudjelovanje u kaznenom postupku, pravo na zaštitu i pravo na podršku. Ako imate bilo kakvih pitanja, postavite ih predstavnicima nadležnih tijela i pobrinite se da razumijete što će se dalje događati.
- ✓ Ako vam je potrebna bilo kakva neposredna podrška službi za podršku žrtvama u državi članici u kojoj je došlo do kaznenog djela, posebice u vezi s vašim sudjelovanjem u kaznenom postupku, vlasti bi vam trebale pružiti informacije o tome kako im pristupiti. Ako vam je potrebna bilo kakva neposredna podrška službi za podršku žrtvama u državi članici u kojoj je došlo do kaznenog djela, posebice u vezi s vašim sudjelovanjem u kaznenom postupku, vlasti bi vam trebale pružiti informacije o tome kako im pristupiti.

Ako ste u Rumunjskoj, informacije možete dobiti i od sljedećih institucija:

- od policije, pozivom na broj 112;
- od Nacionalne agencije za jednake mogućnosti žena i muškaraca, pozivom na broj 0800 500 333. Ovo je nacionalna telefonska linija za pomoć žrtvama nasilja u obitelji, trgovanja ljudima i rodno utemeljene diskriminacije;
- od Nacionalne agencije za suzbijanje trgovanja ljudima, pozivom na broj 0800 800 678. Ovo je nacionalna telefonska linija za žrtve trgovanja ljudima.

- ✓ Kada se vratite kući, imate pravo pristupiti službama za podršku žrtvama u zemlji svog prebivališta.

U Hrvatskoj, možete nazvati Nacionalni pozivni centar za žrtve kaznenih djela i prekršaja. Besplatni broj Centra je 116 006, a otvoren je svaki radni dan od 8 do 20 sati. Njihova je usluga besplatna i anonimna.

Podršku možete zatražiti i na odjelima koji su osnovani na sedam županijskih sudova: u Osijeku, Rijeci, Sisku, Splitu, Vukovaru, Zadru i Zagrebu.

U županijama u kojima nisu osnovani odjeli za podršku žrtvama i svjedocima, Ministarstvo pravosuđa financira aktivnosti partnerske mreže organizacija civilnog društva – „Mreže podrške i suradnje za žrtve i svjedoke kaznenih djela“ (<http://mrezapodrskeisuradnje.com/>).

Razne oblike podrške pružaju i organizacije civilnog društva (udruge).

- ✓ Više informacija o Vašim pravima i sustavu podrške potražite na web stranici <http://zazrtve.hr/>